

30.04.2026

Ympäristöministeriö
Antti Wemberg

Viite: VN/35657/2024

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristönsuojelulain muuttamiseksi (ilmanlaatudirektiivi)

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungin lausuntoa luonnoksesta ympäristönsuojelulain muuttamiseksi. Lausunnot on myönnetty lisäämään 12.5.2026 saakka.

Vantaan kaupunki lausuu asiasta seuraavaa:

Vantaalla ilman epäpuhtauksien pitoisuudet ovat tyypillisesti koholla vilkasliikenteisten teiden ja katujen varrella erityisesti keväisin katupölyaikaan, sekä pientaloalueilla puun pienpolton vuoksi lämmityskaudella.

Kaupunki vastaa katujensa kunnossapidosta. Elinvoimakeskuksen ylläpitämällä liikenneväylillä on kuitenkin merkittävä vaikutus ilmanlaatuun, sillä Vantaa on väylien halkoma kaupunki. Mittausten ja mallinnusten perusteella ilman epäpuhtaudet ovat koholla useiden vilkkaiden väylien läheisyydessä. Kaupungilla ei kuitenkaan ole toimivaltaa estää raja-arvon ylittyminen, laatia suunnitelmia, asettaa tavoitteita, tehdä päätöksiä toimenpiteistä tai allokoida resursseja, jotka koskevat valtion tieverkkoa. Kaupungilla ei myöskään ole toimivaltaa toteuttaa ilmanladun etenemissuunnitelmissa tai ilmansuojelusuunnitelmissa asetettuja toimenpiteitä valtion tieverkolle. Kunnilla on kuitenkin vastuu laatia ilmanlaadun parantamista koskevat suunnitelmat.

Luonnoksessa ympäristönsuojelulain muuttamiseksi 144 § 2 momentin mukaan "Kunta vastaa käytettävissä olevin keinoin ilmanlaadun hallinnasta omalla alueellaan. Jos ilmanlaadun hallinta joissain tilanteissa edellyttää kunnan arvion mukaan joko liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaan elinvoimakeskuksen ylläpitovastuulla oleviin valtion maanteihin kohdistuvia toimia, tai alueellisia toimia laajempia toimia, kunnan on ilmoitettava asiasta Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontaviraston on näissä tilanteissa huolehdittava siitä, että ne viranomaiset, joilla on tosiasiallisia mahdollisuuksia vaikuttaa ilmanlaatuun, tekevät yhteistyötä ja yhteensovittavat ilmanlaadun hallintatoimet. Yhteistyöhön kutsuttavia viranomaisia ovat Lupa- ja valvontavirasto, kunta tai kunnat sekä elinvoimakeskus. Tarpeen mukaan myös ympäristöministeriö on kutsuttava mukaan yhteistyöhön."

Vantaan kaupunki pitää hyvänä sitä, että kunnan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevista toimista vastaa Lupa- ja valvontavirasto koordinoitavasti yhdessä muiden asiaan vaikuttavien viranomaisten kanssa. Kunnalla on velvollisuus ilmoittaa LVV:lle tilanteesta, jossa kunnan toimivalta ei riitä. Ilmanlaatu koskevien suunnitelmien laatiminen on kuitenkin kuntien vastuulla, tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. On tärkeää, että vastuut on selkeästi määritelty myös niissä tilanteissa, joissa vastuu siirtyy taholta toiselle. Lakimuutos ei saa johtaa tilanteeseen, jossa kunta joutuu oikeudellisesti vastaamaan etenemissuunnitelmien tai ilmanlaatusuunnitelmien toimista tai laiminlyönneistä, jotka koskevat valtion

30.04.2026

tieverkkoa, vaikka alueen kunnalla ei ole tosiasiallista toimivaltaa tieverkolla tehtäviin toimenpiteisiin.

Ehdotettu 144 b § osittain laajentaisi kunnan toimivaltaa ilmanlaadun turvaamiseksi verrattuna voimassa olevan lain 144 §:n 2 momenttiin ja mahdollistaisi nopean reagoinnin tilanteissa, joissa ilmanlaadun raja-arvot tai keskimääräisen altistumisen vähennysvelvoite ovat vaarassa ylittyä, esimerkiksi puun pienpolttoon kohdistuvilla määräyksillä. Säännöksessä ei kuitenkaan ole täsmennetty sitä hallinnollista menettelyä, jolla tällaiset määräykset annettaisiin, eikä myöskään kuulemisen toteuttamista. Koska pykälän nojalla annettavat määräykset voivat merkittävästi vaikuttaa tietyn alueen asukkaiden toimintaan ja elinolosuhteisiin, on oikeusvarmuuden ja nopeamman päätöksenteon kannalta välttämätöntä, että määräysten antamiseen sovellettava hallintomenettely kuulemisineen täsmennetään selkeästi joko säännöksessä tai sen perusteluissa.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS